

CYNGOR SIR YNYS MÔN	
CYFARFOD:	PWYLLGOR GWASANAETHAU DEMOCRATAIDD
DYDDIAD:	2 RHAGFYR 2014
TEITL YR ADRODDIAD:	DATBLYGU AELODAU
ADRODDIAD GAN:	RHEOLYDD DATBLYGU ADNODDAU DYNOL
SWYDDOG CYSWLLT:	MIRIAM WILLIAMS (est. 2512)
PWRPAS YR ADRODDIAD:	RHOI DIWEDDARIAD AR GYNNYDD MEWN PERTHYNAS Â DATBLYGU AELODAU

1 CEFNDIR

Pwrpas yr adroddiad hwn yw rhoddi i'r Pwyllgor Gwasanaethau Democrataidd Ddiweddariad ar y cynnydd a wnaed o ran y cyfleon datblygu a gynigiwyd i Aelodau Etholedig yn ystod y flwyddyn ariannol hon.

2 Y CYNLLUN HYFFORDDI A DATBLYGU AELODAU

Cyflwynwyd y Cynllun Datblygu am 2014/2015 i'r Cyngor Llawn ac fe'i mabwysiadwyd yn Ebrill 2014. Mae'r cynllun yn ddogfen sy'n esblygu a chaiff ei diwygio i adlewyrchu anghenion yr Aelodau Lleol a'r pwysau sy'n newid o ran y busnes.

Cynigiwyd llai o sesiynau datblygu ffurfiol o gymharu â 2013/14, fodd bynnag, mae nifer y sesiynau briffio a gynhaliwyd gan y Gwasanaethau wedi cynyddu e.e. prosiect Horizon/prosiectau Trawsnewid.

Yn ystod chwarter cyntaf y flwyddyn hon, canolbwyntiwyd yn bennaf ar gyflwyno gweithdrefnau Gweddarlledu a threfnwyd nifer o sesiynau i sicrhau fod Aelodau Etholedig a Swyddogion yn gyfforddus gyda'r broses fel paratoad ar gyfer y gweddarllediadau "byw".

Ym mis Mehefin, rhoes Rheolwr Dros Dro y Gwasanaethau Democrataidd wahoddiad i'r Aelodau Etholedig fynychu gweithdai a rhoddwyd iddynt y cyfle i drafod anghenion datblygu ychwanegol ac o ganlyniad, cynigiwyd sesiynau galw heibio ad hoc ychwanegol ynghylch defnyddio iPads, ac fe drefnwyd y rheiny wedyn gan y staff AD.

Mae'r sesiynau hyfforddi ffurfiol (a drefnwyd gan yr uned AD) a'r sesiynau briffio (i'r graddau y mae hynny'n bosibl) wedi cael eu nodi yn y cynllun diwygiedig sydd ynghlwm (Atodiad 1), a lle mae'r hyfforddiant a nodwyd eisoes wedi cael ei gynnal, mae hynny wedi ei nodi ar y cynllun datblygu. Mae rhai sesiynau eto i'w trefnu a bydd angen blaenoriaethu ac o bosib eu cario drosodd i'r flwyddyn ariannol nesaf.

Darparwyd yr hyfforddiant gan swyddogion a chan ddarparwyr allanol (drwy GLILC) ac mae costau wedi cael eu cyfyngu yn bennaf i luniaeth/llogi ystafelloedd/gwasanaethau cyfieithu.

Mae taflenni gwerthuso ac atborth yn parhau i gael eu hadolygu oherwydd mae hyn o gymorth i sefydlu a yw'r hyfforddiant yn cwrdd â gofynion yr Aelodau/yn nodi a oes angen hyfforddiant ychwanegol ac mae hefyd yn gweithredu fel ymarfer sicrwydd ansawdd. Yn ychwanegol at hyn, caiff manylion am yr hyfforddiant a gynigir/a fynychwyd ei gofnodi ar gofnodiadau personol yr Aelodau.

3 ADOLYGIADAU DATBLYGIAD PERSONOL (ADP) I AELODAU

Nid oedd yr atborth a gafwyd gan y Rheolwr Datblygu AD o'r adolygiadau a gynhaliwyd ddiwedd 2013/dechrau 2014, mor eang a'r disgwyl ac yn gyffredinol, cafwyd ceisiadau am fwy o'r un peth. Rhaid nodi unrhyw anghenion datblygu generig a diwygio'r cynllun blynyddol yn unol â hynny.

Mae trefniadau corfforaethol wedi cael eu diwygio'n ddiweddar o ran yr amserlen ar gyfer cynnal gwerthusiadau blynyddol ar gyfer staff. Mae'r rhain bellach yn cael ei symud i Ionawr/Chwefror. Er mwyn alinio gyda threfniadau corfforaethol/neilltuo cyllideb, efallai y bydd yn briodol ystyried cynnal adolygiadau datblygiad personol ar gyfer Aelodau Etholedig o fewn yr un amserlen.

4 CEFNOGAETH GAN CLILC

Yn ddiweddar, cyhoeddodd y Gweinidog dros Lywodraeth Leol y bydd Grant Gwella CLILC yn dod i ben o fis Mawrth 2015. Bydd hyn yn golygu toriad o £1.62m yng nghyllid CLILC.

Caiff hyn oblygiadau uniongyrchol ar draws sawl maes gan gynnwys cefnogi a datblygu Aelodau a dwyn i ben raglenni hyfforddiant cenedlaethol megis yr Academi Arweinyddiaeth a'r Siarter ar gyfer Datblygu a Chefnogi Aelodau.

Dros y blynyddoedd, manteisiodd yr Awdurdod yn sylweddol ar yr adnoddau a oedd ar gael i ni gan CLILC ac mae'n rheolaidd wedi darparu hyfforddiant ar gyfer ein Haelodau Etholedig gan gynorthwyo i gwrdd â'r anghenion hyfforddi a nodwyd yn y Cynllun Datblygu Blynyddol gyda hynny o gymorth yn y pen draw i sicrhau statws Siarter ar gyfer yr Awdurdod.

5 I GRYNHOI

Bydd y cynllun datblygu yn parhau i gael ei ddiweddarau i adlewyrchu'r cyfleon a gynigiwyd i Aelodau Etholedig a bydd y Rheolydd Datblygu AD yn parhau i annog gwasanaethau i roi gwybod i'r uned AD am unrhyw sesiynau briffio ad hoc a drefnwyd fel y gellir cynnwys y rhain hefyd ar y cynllun. Yn y pen draw, bydd cadw cofnodiadau o'r fath o gymorth i Aelodau Etholedig pan ddaw'r amser iddynt gwblhau eu hadroddiadau blynyddol.

Yn ychwanegol at y toriadau i'r gyllideb fewnol, bydd y gostyngiad yn y gefnogaeth ariannol gan CLILC o Ebrill 2015 yn golygu y bydd mwy o angen cael strategaeth glir a ffocws pendant i gefnogi Aelodau Etholedig yn ei rôl gan barhau i sicrhau bod y ddarpariaeth o gyfleon datblygu priodol yn cael ei monitro, ei gwerthuso a'i hadolygu er mwyn sicrhau ei fod yn addas i'r pwrpas ac o'r ansawdd iawn.

Yn ogystal, bydd angen ystyried mwy o weithio mewn partneriaeth ar draws y rhanbarth/darparu hyfforddiant gan arbenigwyr mewnol/e-ddysgu ac ati a bydd angen cymryd y rhain i ystyried wrth lunio cynllun ar gyfer 2015/2016.

Yn y pen draw, bydd angen dod o hyd i gyllideb ar gyfer hyfforddiant a rheoli'r gyllideb honno'n briodol er mwyn sicrhau y gwneir defnydd effeithiol o'r adnoddau hyfforddi.

6 ARGYMHELLION

- Ystyried diwygio'r ffenestr ar gyfer cynnal adolygiadau datblygiad personol i Ionawr/Chwefror.
- Ystyried cynnal gweithdai canol blwyddyn er mwyn nodi/rhoi sylw i anghenion datblygu pellach.
- Ystyried pob cyfle i gydweithio o ran hyfforddiant gydag awdurdodau eraill er mwyn rheoli'r costau
- Efallai y bydd y Pwyllgor yn dymuno cyflwyno sylwadau i Lywodraeth Cymru mewn ymateb i'r cyhoeddiad diweddar y bydd grant gwella CLILC yn dod i ben.

Miriam Williams
Rheolydd Datblygu AD
Tachwedd 2014

**CYNLLUN DATBLYGU AR GYFER AELODAU ETHOLEDIG/
DEVELOPMENT PLAN FOR ELECTED MEMBERS
EBRILL /APRIL 2014 – MAWRTH/MARCH 2015**

Mae'r Cynllun yma yn seiliedig ar wybodaeth wedi ei gasglu gan Swyddogion/Cynlluniau Datblygu Personol, Aelodau Etholedig/Anghenion Siarter Aelodau.

Bwriedir i'r cynllun gael ei ddiwygio'n briodol fel mae blaenoriaethau/deddfwriaeth yn newid/ ac bydd yn ddibynol ar argaeledd cyllidebau i'w gefnogi.

This Plan is based on information collated from Officers/Elected Member Personal Development Plans/Member Charter requirements

The intention is that the plan is amended appropriately as priorities/legislation changes. The plan is also dependent on availability of budgets to support.

<p style="text-align: center;">PWNC</p> <p style="text-align: center;">SUBJECT</p>	<p style="text-align: center;">CYNULLEIDFA</p> <p style="text-align: center;">AUDIENCE</p>	<p style="text-align: center;">DYDDIAD</p> <p style="text-align: center;">DATE</p>
<p>Ymwybyddiaeth Amddiffyn Plant ac Oedolion Bregus/ Child Protection and Vulnerable Adults Awareness sessions</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Ebrill a Mai/ April and May 2014</p>
<p>Sesiynau Gweddarlledu/ Webcasting Sessions</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Mai a Gorffennaf/ May and July 2014</p>
<p>Hyfforddiant Cyfryngau Cymdeithasol/ Social Media Training</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>
<p>Delio gyda'r Cyfryngau/ Dealing with the Media</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>
<p>Adolygiad Cynlluniau Datblygu Personol/ Personal Development Reviews Review</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Ionawr/January 2015</p>
<p>Cyfansoddiad/ Constitution</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>
<p>Diwygiad Lles/ Welfare Reform</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>

<p>Series of Finance/Audit sessions to include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Statement of Accounts • Counter Fraud Arrangements • Treasury Management • Risk Management 	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>15 Gorffennaf/July 2014 Medi/September 2014 Hydref/October 2014 Erbyn/by 31.03.2014</p>
<p>Sesiwn Caffael/ Procurement Session</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>
<p>Diweddaru Trwyddedu/ Licencing Updates</p>	<p>Pwyllgor Trwyddedu/ Licencing Committee Members</p>	<p>Fel bô'r angen/ As and when required</p>
<p>Cyfres o Hyfforddiant & Diweddariad Materion Cynllunio i gynnwys:/ Series of Planning Training & Updates to include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sesiwn Comisiwn Dylunio Cymru/ Design Commission for Wales Session • Diweddariad ar faterion Cynllunio/ update on Planning matters 	<p>Pwyllgor Cynllunio/ Planning Committee</p>	<p>15.05.2014 Fel bô'r angen/ As and when required</p>

<p>Cyfres o sesiynau ymwybyddiaeth/gwybodaeth, yn ymwneud â Ynys Ynni/Datblygiadau Mawr/</p> <p>Series of awareness/information sessions regarding Energy Island/Major Developments</p> <p>Gweithdy DYC CYn-PAC1/ SOCC/PRE-PAC1 Workshop</p>	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Parhaus/ Ongoing</p> <p>02.09.2014</p>
<p>Cyfres o sesiynau ar faterion Tai a Cymuned i gynnwys:/ Series of sessions relating to Housing and Community to include:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Digartrefedd/Homelessness • Tai Fforddiadwy/Affordable Housing • Polisi Gosod/Letting Policy • Deddf Tai/Housing Act 	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Parhaus/Ongoing</p> <p>Erbyn/by 31.03.2014</p> <p>To be carried forward to 2015/16 plan</p> <p>Ionawr/January 2014</p> <p>Tachwedd/November 2014</p>

<ul style="list-style-type: none"> • Materion Gofalwyr a Gofalwyr Ifanc/Caring and Young Carer Matters • Eiriolaeth a Chyfranogiad Plant/Advocacy and Children's Participation • Bil Gwasanaethau Cymdeithasol (Cymru)/ Social Services Bill (Wales) • Diogelu a Rhiant Corfforaethol/ Safeguarding and Corporate Parenting • Materion Oedolion/Matters relating to Adults 		<p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p> <p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p> <p>Medi/September 2014</p> <p>Ebrill/April 2014</p> <p>I'w gadarnhau/ To be confirmed</p>
<p>Cyfres o sesiynau yn ymwneud ag Addysg, megis:/ Series of sessions involving Education matters such as:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rôl Aelod Etholedig fel Llywodraethwr Ysgol/Role of Elected Members as School Governors • Trosolwg o'r blaenoriaethau sydd yn wynebu ysgolion/Overview of the priorities facing schools 	<p>Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members</p>	<p>Parhaus/Ongoing</p> <p>21 Ionawr/January 2015</p>

Cyfres o sesiynau gyda'r Uwch Dim Rheoli gydag Academi Cymru/Series of sessions with the Senior Management Team Academi Wales	Pwyllgor Gwaith a'r Pwyllgor Gwaith Cysgodol/ Executive and Shadow Executive	Cwblhawyd/completed 2013
Gwella Sgiliau Sgriwtini/Enhanced Scrutiny Skills	Aelodau o'r Pwyllgorau Sgriwtini/ Scrutiny Committee Members	Rhaglen i'w chadarnhau/ Programme to be agreed
Ymwybyddiaeth Diogelu Data/Materion Cyfrinachedd/ Awareness of Data Protection/ Confidentiality issues	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Erbyn/By 31.03.2013
Cydraddoldeb/Equalities	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Ionawr/January 2015
Cwrs Sgiliau Arweinyddiaeth CLILIC/ WLGA Leadership Skills Course	Aelodau Penodol/Specific Members	Hydref – Rhagfyr/ October – December 2014
Sgiliau Cadeirio/ Chairing Skills	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Fel yr adnabyddir/ As and when identified

Sgiliau TG/ IT Skills	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Cyfredol/Ongoing
Sgiliau Iaith/Language Skills	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Fel yr adnabyddir/ As and when identified
Mentora/Mentoring	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Fel yr adnabyddir/ As and when identified
Ddysgu/ E Learning	Holl Aelodau Etholedig/ All Elected Members	Fel yr adnabyddir/ As and when identified

- Trefnir sesiynau ar gyfer Cynghorau Bro a Thref lle bô'r angen/
Sessions for Town and Community Councils will be arranged as/when identified
- Bydd Aelodau o'r Pwyllgor Safonau ac Aelodau Lleyg yn cael gwahoddiad i rai sesiynau lle'n briodol /
Where appropriate, Members of the Standards Committee and Lay Members will be invited to sessions